

Lars Løkke Rasmussens grundlovstale

Taler

Lars Løkke Rasmussen
Statsminister

Dato

5. juni 2016

"I slutningen af 2015 samledes tusindvis af mennesker på Kongens Nytorv i København foran den franske ambassade. Jeg var der sammen med min datter Lisa, som også er med til grundlovsmøde her i dag.

Anledningen var forfærdelig. Terroren havde ramt Paris. Ofrene skulle tælles i hundreder. Og lige så forfærdeligt er det, at den slags anledninger lader til at komme stadigt hyppigere. Alt, alt, alt for hyppigt.

Vi stod der på Kongens Nytorv en kold novemberaften. Jeg var bare en af de mange mennesker, som var mødt op for at vise solidaritet. Og i menneskemængden var der den almindelige uro, der altid opstår, når så mange mennesker er samlet på ét sted.

Uro – blandet med afsky over for dem, der iskoldt og overlagt havde dræbt uskyldige. Uskyldige mennesker, som blot insisterede på at leve det liv, man gør i Paris – hvis eneste fejl var at være på det forkerte sted på det forkerte tidspunkt.

Og dér midt i uroen og afskyen kunne man også fornemme en snert af frygt. Jeg tror, at mange tænkte, at når det kan ske i Paris, så kan det jo lige så godt ske i København. Igen. Men jeg var også fyldt med stolthed over det sammenhold, som blev udvist midt i sorgen. Danskere, der står sammen med franskmænd i en tid, hvor de er under angreb fra mørke kræfter.

Den franske ambassadør holdt en tale. Jeg gjorde det samme. Vi talte om Paris – kærlighedens, lysets og livets by. Hvor mange danskere har så mange gode minder fra.

Nærheden, det velkendte, gør indtryk. Jeg tror, at det er en naturlov i menneskelivet. Det er ikke ondskab eller ligegyldighed, der gør, at vi bliver mere

berørte af at se en trafikulykke på vej på arbejde end af at se tv-billeder fra naturkatastrofer på den anden side af kloden.

Det er afstanden – eller rettere nærheden – der gør forskellen. Og derfor er den spontane reaktion også stærkere, når terroren rammer i København, Paris, Bruxelles eller London, end når den rammer egne langt væk. Selvom det er akkurat lige forfærdeligt.

Denne gang ramte terroren tæt på. Det kunne have været her i Danmark. Og derfor var frygten til at få øje på – det var sammenholdet også. Ud af det voksende stoltheden over den frihed, vi har. En insisteren på at samles. På at trodse mørket.

Måske var det derfor, at en sang om Danmark gjorde det største indtryk og fik uroen i folkemængden på Kongens Nytorv til at stilne af for en stund.

”I Danmark er jeg født, der har jeg hjemme, der har jeg rod, derfra mit hjerte går.”

Det var H. C. Andersens sang om fædrelandet. Han skrev den, kort tid efter den første grundlov var vedtaget, og i en urolig tid, hvor vi var i krig med Danmarks fjender.

Hans ord minder os om, at ingen af os er alene. Vi sang om alt det, vi har til fælles. Om vores rødder, der er vokset i tusind år, og som stikker så dybt, at det er svært at skelne, hvor klippegrunden starter, og hvor rødderne ender.

For nok drager vi ud i verden. Nogle i mange år. Andre for en weekend. Men det sker fra denne lille plet på jorden, hvor skatterne er høje, somrene korte og humøret midt imellem.

Herfra vor verden går.

Hvad er det så for et land, vi har arvet? Hvad er det, der gør, at H. C. Andersen uden skyggen af tvivl og med den mest ægte oprigtighed kunne skrive ”Dig elsker jeg! Danmark, mit fædreland” om sit eget og vores allesammens

Danmark? Og hvorfor kan danskerne i dag synge den samme linje med lige så stor overbevisning som de danskere, der så det nye demokrati blive født.

Fordi vi elsker vores fædreland. Med god grund. Vi glemmer det engang imellem. Faktisk alt for ofte. Men vi har – nu som dengang – grund til at elske vores fædreland. På denne lille plet på jorden har vi sten for sten og år for år bygget et samfund, som hører til blandt de allerbedste.

Jeg er stolt af Danmark. Vi har et fantastisk land. Jeg kan ikke forestille mig et bedre sted at leve sit liv. Jeg har selv haft større og rigere muligheder end mine forældre, der igen havde et bedre afsæt end mine bedsteforældre.

Grundlovsdag er for nogle danskere mest en dato i juni med en hel eller halv fridag, flag på busserne og grill i haven, hvis vejret er til det. Det er dejligt. Det skal der også være plads til.

For jer – der har valgt at holde Grundlovsdag i dag – ligger der nok også mere i det. En god tradition. Fejring af vores demokrati og folkestyre. En påmindelse om, at vi står på et solidt fundament, som giver os et stærkt, fælles afsæt at bygge videre på – på tværs af generationer.

For mig er Grundlovsdag en dag til at huske på historien, der gav os en demokratisk forfatning. Men det er også en dag, hvor man kan føle sig taknemmelig for at være sat på jorden netop her. Vi lever i et fantastisk land. Vi danskere har så sandelig meget at være taknemmelige for – og stolte af.

Jeg har efterhånden nået en alder, hvor mange har brug for læsebriller. Ellers kan vi midaldrende ikke se det, der er tættest på. Men måske har vi også som land brug for læsebriller? Vi danskere har let ved at overse alt det gode, der er tættest på.

Den britiske journalist Helen Russell landede i Billund Lufthavn i januar for nogle år siden. Hun trådte ud på den frosne asfalt sammen med sin mand. Noget modvilligt flyttede familien til Danmark på grund af mandens job på Lego i Billund. Men efter en tid elskede hun det hele.

Hun har nedskrevet sine oplevelser som tilflytter blandt verdens lykkeligste folk. Fortæller, hvordan livet i en lille dansk provinsby egentligt udfolder sig, set med en udlændings øjne. Hun beskriver noget, der for mange lyder næsten for godt til at være sandt: et liv med tid til familien, tryghed, håb for fremtiden, ligestilling, et stærkt sikkerhedsnet, gratis uddannelser og sundhed, godt design i indretningen og en ærlig, men kærlig omgangstone. Og utroligt godt wienerbrød ...

Jeg ved godt, at livet ikke ser sådan ud for alle. Meget kan stadig blive bedre. Men det er – plus/minus – det indtryk, som en britisk kvinde har fået af hverdagen i vores land, mens hun har boet her.

Som hun siger: ”Det virker nogle gange, som om danskere ikke ved, hvor godt de har det”. Sådan ville jeg ikke sige det. Jeg tror godt, vi ved det. Vi har det bare med at glemme det bare en gang imellem.

Indtrykket blev understreget, da jeg sammen med de øvrige nordiske ledere besøgte Washington for nogle få uger siden.

Vi har opnået utroligt meget af det, som andre efterstræber. Så ”hvorforsætter man ikke bare jer til at styre det hele for en stund?” spurgte præsident Obama.

Helen Russels år i Danmark. Opfattelsen hos præsident Obama. Og – tror jeg – oplevelsen hos mange andre udlændinge, svarer dog ikke altid en-til-en til oplevelsen, hvis man spørger danskerne selv, eller hvis man følger den offentlige debat. Nogle gange lyder det nærmest, som om at alt er ved at falde fra hinanden. Men sandheden er vel, at det meste – sådan relativt set – går endda særdeles godt.

Forskellen mellem rig og fattig er mindre i Danmark end i noget andet land. Hvor der andre steder er en afgrund, har vi bygget en bro mellem den personlige frihed til at følge sine drømme og et varmt fællesskab. Vi har tillid til hinanden. Småbørn bliver lagt til at sove i barnevognen udenfor. På landet lægger man rabarber og kartofler frem på et bord, og folk betaler i en lille cigarkasse.

Vi er blandt de mest klimavenlige lande i verden. Og vi viser hver eneste dag, at vækst og bæredygtighed kan gå hånd i hånd. Siden 1970'erne er Danmarks økonomi vokset med ca. 70-80 pct. – men vi bruger ikke mere energi. Og vi har

endda reduceret vores CO2-udledning samtidig.

Vi bor i et land, hvor det ikke er dit efternavn eller din formue, der bestemmer, om du kan tage en uddannelse. Hvor alle, der har evnerne, har muligheden og kan gribe den, hvis de vil.

Vi kan stole på vores myndigheder. Valgene er frie og retfærdige. Man kan ikke bestikke sig til bedre behandling på et sygehus eller en bedre karakter i folkeskolen. Politiet stikker bøderne i statskassen og ikke i egen lomme. Og domstolene dømmer helt, som de synes, de skal – ikke som magthaverne måtte synes.

Det er os. Det er Danmark. Og det er det indtryk, som resten af verden har.

Et veldrevet lille land højt mod nord, der har knækket koden. Hvor vi på vores egen besynderlige måde har fundet ud af at gøre det meste rigtigt.

Det har på sin vis skabt en underlig blanding af storhedsvanvid og mindreværdskompleks. Vi tror selv, at vi er verdens bedste. For vi får det jo hele tiden at vide. Og alligevel tror vi, at vi aldrig gør noget godt nok.

Stod det til mig, så ville Folketinget i næste folketingssamling afskaffe Janteloven. Væk med den! Lad os være stolte af os selv og hinanden.

Der er intet forkert i at være stolt af sit fædreland. At være taknemmelig for at være født i Danmark. At ranke ryggen ved tanken om det, vi sammen har gjort – og andre før os, dem vi står på skuldrene af. Det er ikke snæversynet eller indskrænket at elske sit fædreland og at ville passe på det. For mig at se er det nærmest en borgerpligt.

I den seneste tid har der været eksempler på danskere, der har sat den borgerpligt til side. Og som har tegnet et vrangbillede af dansk politik, som i parentes bemærket jo støttes af et bredt flertal i Folketinget, i håbet om at sværte Danmarks gode ry og rygte i internationale medier.

Jeg forstår godt, at ikke alle er enige i regeringens politik. Vi ser alle sammen

forskelligt på verden, og det hele handler om at finde en balance. Den balance mellem hensynet til at hjælpe andre og passe på os selv, synes jeg, at regeringen har fundet – mens andre gerne ser en anden balance. Det respekterer jeg alt sammen.

Og det er – heldigvis – ingen borgerpligt at elske regeringen.

Men pligten over for sit fædreland – den er der. Derfor synes jeg at det er mærkeligt, når nogen har haft travlt med at sige, at de skammer sig over at være danske. Jeg forstår ikke, hvis ens ringeagt over for regeringen er så stor, at den overstiger kærligheden til deres hjemland.

Heldigvis er Danmarks gode ry og rygte er stærkere end som så. Det bekræftes også af den nye undersøgelse, jeg læste om i Politiken i morges, inden jeg drog afsted til dagens grundlovsmøder. Danmarks ry er – velfortjent – bomstærkt i udlandet. Det gør mig stolt.

Danmark er et lille land. Men vi skal ikke gøre os selv mindre, end vi er. Til gengæld må vi gerne være stolte af alt det, vi har opnået sammen.

”Engang du herre var i hele Norden, bød over England, nu du kaldes svag. Et lille land og dog så vidt om jorden, end høres danskens sang og mejselslag”.

Sådan synger vi med H.C. Andersen.

I dag har vi lagt mejslerne fra os. (Vi kunne også godt synge noget mere sammen.) Men billedet står stærkt endnu. Virkelysten er den samme, som den var dengang. Vi er os selv, men ikke os selv nok.

Danskere har fra historiens begyndelse draget ud i verden. Vi har lært – også lært fra os. Vi har handlet med resten af verden. Det gør os først og fremmest rigere og tryggere. Men det gør også fællesskaberne bedre, at vi er med.

Modstanden mod EU er i fremmarch. Mange vender sig mod et fællesskab, som ikke fungerer godt nok. Og tænker, at vi kan gøre alting bedre selv.

Til Sankt Hans skal Storbritannien stemme om deres medlemskab af EU. Det kan blive en skelsættende begivenhed i europæisk historie, hvis briterne som det første land – siden Grønland i 1985 – melder sig ud af EU.

Afstemningen vil afgøre, om EU mister en stemme for tiltrængte reformer af EU, og om Danmark mister en vigtig partner i kampen for mere sund fornuft – hvor EU ikke udvikler sig i retning af en social union, men i stedet koncentrerer sig om at løse alle de opgaver, som hverken store eller små lande kan løse alene.

Netop på denne grundlovsdag synes jeg, at vi skal minde hinanden om, at selvom vi kan være lodret uenige i beslutninger, som Folketinget træffer, så stiller ingen jo spørgsmålstejn ved de grundlæggende rammer om vores folkestyre.

På samme måde har jeg det med EU. Jeg er ikke blind for, at EU har fejl. At beslutningsprocesser kan være for langsommelige. At der reguleres for meget eller forkert. Men det gør sig jo ikke kun gældende i EU, men da også herhjemme. Og det får mig ikke til at stille spørgsmålstejn ved, om Danmark hører til i EU. Det gør vi. Nu og i fremtiden. Uanset hvad briterne stemmer den 23. juni.

Men den britiske afstemning kan – hvis de vælger at blive – være en motor til nødvendige reformer af EU. Til at tage hånd om problemerne. Få EU til at fokusere mere på det vigtigste – og blande sig udenom langt mere.

Vist kan vi gøre nogle ting bedre selv – men vi kan ikke gøre alting selv. Grænseoverskridende problemer kræver grænseoverskridende samarbejde. Så enkelt er det.

Alternativet til EU er ikke enegang. Det er ensomhed.

Ingen trives med ensomhed. Og da slet ikke en lille land, der som Danmark har vundet vores rigdom og velstand – og dermed skabt fundamentet for vores velfærd – i samarbejde og samhandel med resten af verdenen. Det har gjort Danmark stærkere.

At gøre Danmark stærkere. Det er vel i virkeligheden dén vigtigste opgave. Det, alle statsministre siden Adam Vilhelm Moltke har stræbt efter. Og det er også min opgave. Og jeg vil gøre det så godt, som jeg overhovedet kan.

Det forpligter at have ansvar i et land som Danmark. Med en historie, der peger langt tilbage, og med et håb for fremtiden, som gerne skulle pege lige så langt frem.

Generationer før os har lagt sten på sten for at skabe det samfund, som vi elsker så højt, at vi synger sange om det. Vi må også gøre vores.

Det indebærer pligten til at træffe beslutninger, der rykker Danmark fremad. Som afviser fristelsen til at sige ”nok med det” og opgive iveren efter at gøre et af verdens bedste samfund endnu bedre.

For nok går det godt i Danmark. Beskæftigelsen stiger, ledigheden falder, der er økonomisk fremgang, og antallet af asylansøgere var i maj det laveste i nogen måned siden 2012. Regeringens politik – og de 37 politiske aftaler, vi har lavet med Folketingets politiske partier – begynder at virke. Men vi er ikke i mål. (Det kommer vi heller aldrig, for vi skal altid stile højere.) Og vi, der privilegeret er født ind i det demokrati, vi festligholder i dag – og som misundes os mange steder rundt i verdenen, hvor man går i døden i kampen for tilsvarende frihedsrettigheder – har et ansvar. For at passe på Danmark. Passe på vores demokrati. Passe på vores sammenhængskraft. For at give et friere, rigere og rimeligere Danmark videre til den næste generation.

Mejsleslagene må aldrig høre op – for kun sådan kan vi opfylde vores pligt over for både historie og fremtid.

”Dig elsker jeg! Danmark mit fædreland”.

Tak for ordet. Og rigtig god grundlovsdag.”

Kilde

venstre.dk

Kildetype

Dokumentation på online medie

Tags

Grundlovstale, Venstre

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/statsminister-lars-loekke-rasmussens-grundlovstale-2016>